

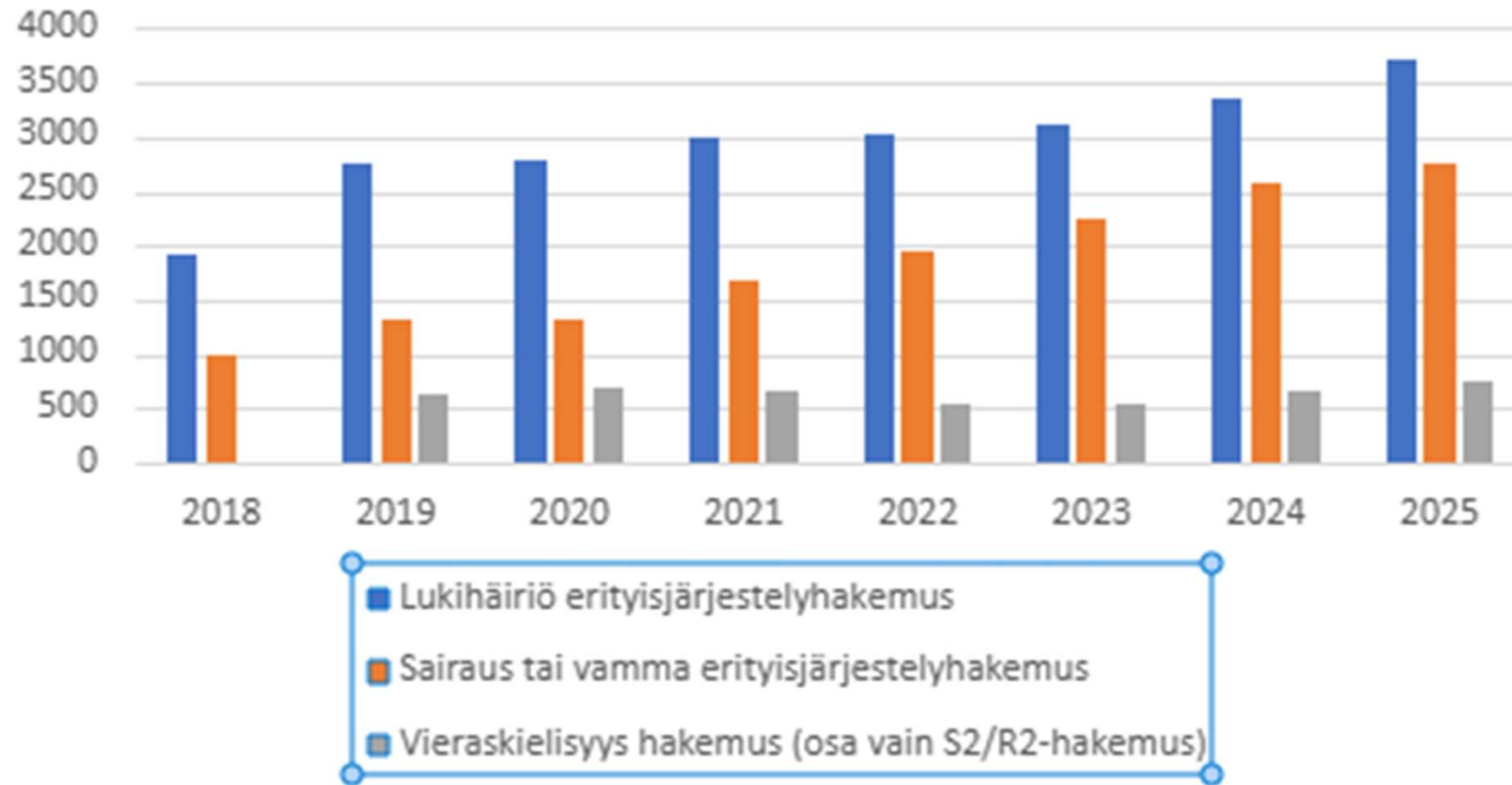
Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden

ERITYISJÄRJESTELYT YLIOPPILASTUTKINNOSSA

12.2.2026

Tiia Kiuru

Erityisjärjestelyhakemukset

- Lukioon hyväksyttävillä tulee olla riittävät edellytykset suoriutua lukion oppimäärän opinnoista. **Lukiokoulutuksessa ei ole mahdollista poiketa oppimäärän mukaisista tavoitteista.**
- Lukiolain 29 §:n mukainen opiskelun poikkeava järjestäminen voi koskea myös oppimisen tukea tai erityisopetusta tarvitsevaa opiskelijaa. **Opiskelun poikkeava järjestäminen ei tarkoita poikkeamista lukiokoulutuksen oppimäärän tavoitteista.**
- Lukiolaissa(714/2018) tarkoitetun lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto. **Tutkinnon suorittanut opiskelija on omaksunut lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttanut lukiokoulutuksen tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyysden.** (502/2029)

Ylioppilastutkintolautakunta päättää erityisjärjestelyjen käytöstä sekä koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottamisesta arvostelussa kokelaan tai hänen huoltajansa tekemän hakemuksen perusteella. Äkillisessä ja ennakoimattomassa tilanteessa erityisjärjestelyiden käytöstä voi päättää myös rehtori (L 502/2019 9 § 2 mom.).

Lukio-opinnoissa tai muissa opinnoissa havaittu tuen tarve ja toteutetut tukitoimet **toimivat yhtenä perusteena** erityisjärjestelyiden tarvetta arvioitaessa.

Mikäli kokelas ei ole saanut tukitoimia, hakemuksen selvityksessä tulee yksilöidä, miten koesuoritusta heikentävä syy vaikuttaa ylioppilastutkinnossa suoriutumiseen ja miksi erityisjärjestely on tarpeen kohtuullisen ja yhdenvertaisen aseman luomiseksi.

Kokelas voi **sairauden, vamman, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, vieraskielisyyden taikka muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi** suorittaa ylioppilastutkinnon kokeet poikkeavasti (laki ylioppilastutkinnosta 502/2019 9 § 1 mom.). Edellä mainitut syyt eivät automaattisesti oikeuta erityisjärjestelyiden käyttöön, vaan edellytyksenä on, että syy estää kokelasta suorittamasta koetta samalla tavoin kuin muut kokelaat.

Esimerkkejä kielteisistä päätöksistä (ei sairauteen rinnastettava syy)

- Jännittäminen normaaleine fyysisine oireineen
- ”Kokelaalla on keskittymisvaikeuksia, ajatukset harhailevat helposti, muiden ihmisten toiminta häiritsee ja vie huomiota” (ei tutkimuksia tai diagnoosia)

Sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne

- Lausunnoista tulee ilmetä koesuoritusta heikentävä syy: mikä sairaus, diagnoosi jos on, erityisen vaikean elämäntilanteen syy
- Syyn vaikutukset kokeiden suorittamiseen: lukion lausunto.
- Lausunto/Omakanta-ote esim. psyykkisissä diagnooseissa mielellään alle vuoden vanha
- Pysyvämpiä: esim. ADHD (vanhempikin lausunto käy)

